Ч. 134 (13.679). Львів, четвер 24. травня 1934. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

SKONFISKOWANE

Вибори у Львові.

Стверджуємо, що громадянство Львова до часу внесення і по внесенні лист кандидатів держалось карно, мужно і гідно.

Стверджуємо, що переважаюча більшість окружних виборчих комісій використала своєрідно інтерпретацію виборчої ординації разом з регуляміном.

Повідомляємо, що по упливі 48 годин віднайшлась українська листа кандидатів VII-ої округи. Секретар головної виборчої комісії заявив, що знайдено її за дверми.

Повідомляємо, що Український Нар. Виборчий Комітет вніс на 20-ть округ 19 кандидатських лист з 5.450 власноручними підписами управнених виборців.

За Секретаріят Виборчого Комітету:
А. Добрянський. *Д-р Карло Коберський.*

Диктатура в Болгарії перешкодила державному переворотові.

БІЛГОРОД, 22. 5. ПАТ. Югославянська преса пише, що новий уряд випередив державний переворот у Болгарії, який підготовляла крайня права група Цанкова. Напружене становище довело до того, що проголосили вийнятковий стан та обсадили військом і поліцією державні будинки у столиці Софії. Тому король Борис теж з великою обережністю підбирав міністрів до нового уряду.

БУКАРЕШТ, 22. 5. ПАТ. У цілій Болгарії спокій. Населення з прихильністю слідкує за рішеннями нового уряду. Премієр Ґеорґієв заявив, що новий уряд буде боротися з партійництвом. Закордонна політика Болгарії підтримуватиме приятельські взаємини зі сусідними державами.

СОФІЯ, 22. 5. ПАТ. Вчора рано міністри почали урядувати. Хоч парлямент розвязаний і не розписано нових виборів, конституція обовязує далі. Болгарського посла в Парижі Бартолова призначить король міністром закордонних справ. Премієр Ґеорґієв відбув довшу конференцію з колишнім премієром Мушановим і поінформувався про закордонну політику. Всім міністрам премієр обнизив платні до половини. Всі додатки до платень знесено.

ЗАЯВА ЦАНКОВА.

СОФІЯ, 22. 5. ПАТ. Цанков, колишній премієр і провідник скрайної правої партії „Демократичної Унії" заявив, що зміна уряду при допомозі війська є фактом далекосяглої ваги. З ним слід числитися, зберігти терпеливий спокій. Теперішнє положення вимагає зимної крови і патріотизму.

ЗАВОРУШЕННЯ КОМУНІСТІВ.

СОФІЯ, 22. 5. ПАТ. Комуністи намагалися викликати в Софії заворушення. Поліція розігнала демонстрантів. Один комуніст ранений.

Страх СССР перед Німеччиною.

МОСКВА, ПАТ. Більшовицька преса не перестає нападати на канцлера Гітлера за його промову, яку виголосив на конґресі праці про господарський стан СССР. Гітлер — пише преса — станув на чолі протибільшовицької кампанії, яку провадив перед приходом до влади. Таким чином канцлер хотів відвернути увагу німецьких мас від внутрішньої ситуації в Німеччині.

Перед реформою устрою у Франції.

ПРЕЗИДЕНТ ЛЕБРЕН ЗА ЗМІНОЮ ЛАДУ.

На зїзді руховиків з цілої Франції президент Лебрен виголосив політичну промову. Президент згадав про зусилля багатьох держав уздоровити своє громадянство гострими і безоглядними засобами. Франція не буде приглядатися зі заложеними руками і переведе реформу державного ладу на демократичних основах. Вкінці подякував премієрові Думерґові, який довів до кращого внутрішнього положення у Франції.

НЕОСОЦІЯЛІСТИ ЗА СИЛЬНОЮ ВЛАДОЮ.

ПАРИЖ, 22. 5. ПАТ. На конґресі партії неосоціялістів у Парижі багато промовців домагається зміни держ. ладу і змінцення влади уряду. Господарський лібералізм пережився. Сильний уряд можуть утворити тільки праві партії або неосоціялісти. Ліві партії нездатні до того. Міністер Марке гостро виступив проти провідника соціялістів Блюма.

Ультимат до французького уряду.

Політична ситуація у Франції несподівано ускладнилася. На конґресі у Віші комбатанти вирішили вислати до уряду ультимат, щоби до 8. липня закінчив слідство в справі афери Ставіського і перевів реформу податків. У противному випадку комбатанти виступлять рішуче проти уряду. Одночасно комбатанти рішили занавязувати взаємин з німецьким союзом комбатантів.

Японія може воювати цілий рік без чужої допомоги.

НЮ ЙОРК, 30. квітня. (Вл. кор.) Радянські стратеґіки дуже дбайливо студіюють усе, що торкається боєздатности Японії — каже Гаролд Денві у своїм дописі з Москви до „Таймса". Вони оголосили свої спостереження у „Червоній Зорі", урядовому часописі червоної армії. Кажуть, що японська індустрія може витримати війну цілий рік; якби війна потягнулася довше, то Японії не стане сирих матеріялів. Висновок совітських знавців такий: Щодо металів, коксу, вугля і нафти, то Японія стоїть нижче від інших держав ті можна під тим оглядом прирівняти з передвоєнною Францією. Та всетаки, на випадок большевики, Японія витримає цілий рік. Японія має досить машин і фабрик і разом з арсеналами може забезпечити армію в муніцію й зброю. Але літаків, танків і автомобілів Японія має замало і буде мусіти рахувати на доставу з чужих країв. Хемічний промисл Японії добре розвинений і тому армія матиме достаточну кількість вибухових матеріялів і газів. Під тим оглядом вона стоїть вище від інших країв. Промислові ділянки потрібні на час війни є під контролею уряду — пише „Червона Зоря". Крім того значна скількість цивільних фабрик виробляє вже тепер воєнні матеріяли. Це поможе урядові перемінити в скорому часі цілий промисл на воєнний промисл. Хоч Японії недостає вугля й нафти, каже газета, то вона може дістати ці матеріяли в Кореї і Манджурії, де Японія будує тепер залізні фабрики і хемічні заводи.

Кінцеві висновки радянських стратеґіків такі, що Японія дасть собі у війні раду, коли їй удасться ще в час дістати відповідну скількість авт та літаків. Зрештою Японія працює тепер повною силою і приготовляється до війни.

Малознаний світ господарських відносин.

(Кореспонденція з Волині.)

Волинь, 21. V. 1934 р.

I.

Український нарід на північно-західних землях, що перебував довший час під впливом російської школи і цілого російського укладу життя, не призвичаївся цікавитися економічними питаннями, а тим менше — брати участь у їх вирішуванні. Інтеліґенція все своє матеріяльне істнування базувала на посадах, а селяни — на природі: вродить, з голоду не вмремо. Для перших голод був наслідком фатального „не повезло"; для других — „не вродило". Все залежало від сторонніх сил. А імпульсом до дальшого життя було: „якось-то буде, а може-то усміхнеться щастя, настане врожайний рік"...

З цією психольоґією ми й увійшли в нове повоєнне життя, захопивши зі собою лише одно старе надбання — звичку до фільософування й чуттєвости, що в перших роках нашого нового життя вилилося в так звану „просвітянщину" з рефератами на високі теми, виставами, співами, забавами й голосним „душу, тіло ми положимо"... до хвилини, коли хто не закликав: — А ну, замість душі чи тіла положіть якийсь гріш!...

Високо піднесений романтичний настрій вмить розвіювався. Нагадування про „мерзенний гріш" (так трактувала його російська інтеліґенція, а за нею й наша) викликало несмак, як доторк до чогось бездонно-низького, негідного такої високої істоти, як інтеліґентна людина.

Таку саму реакцію викликав заклик покласти гріш — замість „душі й тіла" — і серед селян, які віками звикли все брати, а давати лише „Богові, кесареві й... шинкареві". І так досі. Дати-ж гріш на громадську справу — для власноїж користи — іноді їм, так само тяжко, як покласти душу. Бо — якось-то буде. То пощо турбуватися?

II.

І нагло прийшла для інтеліґенції втрата посад, а для селян — малоземелля, господарська кріза й злидні. Треба рятуватися. Ані організаційного ні психічного підготування до цього як у інтеліґентів, так і в селян-хліборобів нема. Це добре знають усі ті, що мають нещастя працювати в економічній ділянці, а властиво бути піонірами в ній.

Не зважаючи на безробіття й злидні, що охоплюють усе більше нашу інтеліґенцію, ви-

тання господарської натури ще не викликають
належного зацікавлення серед наших інтеліген-
тів. Навіть ті, що покінчили спеціяльні високі
школи чекають на готові посади, нічого не ро-
блячи для створення собі варстату праці. І ча-
сто в пошукуванні посад відходять від укра-
їнських мас у сторону, звідки нічого доброго
сподіватися не можна.

Щодо селян-хліборобів, то згадане психо-
логічне наставлення є надзвичайно серйозною
перепоною до господарського розвитку Воли-
ні в такому темпі, як цього вимагає сьогодніш-
ній катастрофальний стан. Бракує ініціятиви,
внутрішнього імпульсу.

Але при цьому треба зробити одно засте-
реження: все сказане вище про хліборобів від-
носиться до старшого покоління селян. Але се-
ред нього всеж надибуємо одиниці, що вирізж-
нюються своїм розумінням дійсности й виявля-
ють досить необхідного імпульсу до реформу-
вання господарського життя Волині. Це ті
представники старшого покоління, що створи-
ли українські кооперативи й хліборобську ор-
ганізацію „Сільський Господар", не зважаючи
на всі зовнішні перешкоди. Одначе, їх замало,
а перепони за великі, щоби подолати всім ви-
могам моменту.

І ось тут ми підходимо до молодого поко-
ління, що йому ставить життя велике завдан-
ня господарського й загально-культурного від-
родження Волині. І це молоде покоління вико-
налоб своє місійне завдання, колиб було до
цього належним способом підготовлене.

На великий жаль, наша волинська молодь
опієї господарсько-підготовчої школи не про-
ходить, бо бракує їй свідомих вчителів-інтелі-
гентів, що самі цікавились би економічними пи-
таннями. А крім цього зправа й зліва відтяга-
ють молоде покоління від цієї школи скрайні
політичні течії. Так звані „націоналісти" з їх
бомбастичними гаслами називають позитивну
господарську роботу „опортунізмом", а кому-
ністи та їхні двійники „усівці" клеймлять її
„служенням буржуазії".

І та й друга сторона силкується викликати
до господарських питань нехіть. Замісць твер-
дої школи життя підсувається неуцтво, замісць
почуття дійсности — романтика з казковими
мріями про чуда, що стануться самі собою при
таємничих гаслах і т. д.

III

Явища, безумовно, нездорові.

Українське громадянство мусить прикла-
сти багато праці, щоби життя наше в цій ділян-
ці оздоровити: виховати молодь у напрямі ро-
зуміння дійсности та підготовити до опануван-
ня її.

Засобів до цього без ліку. Тут ми вказа-
либ вище на один дуже важний: на пресу. На-
ша національно здорова преса повинна поста-
вити собі за обовязок весь час висвітлювати й
інтелігентам і селянам-рільникам необхідність
і конечність для кожного українця знайомити-
ся з господарськими питаннями та мати на них
відповідь. А також спонукувати наше грома-
дянство до активної участи в виконуванні еко-
номічних завдань країни.

Згадана пресова кампанія повинна бути по-
ведена систематично й по добре обдуманому
пляні, щоб усі разом узяті статті і замітки у-
являли собою щось у роді заочних курсів. Осо-
бливо на цю сторону пропаганди господар-
ських питань повинна звернути увагу преса,
призначена для мас.

Бажані були би й окремі книжочки для
ширших кол, які вводилиб їх у досі незнаний
чи малознаний економічний світ.

Зевех.

Гуцулія у... Познані.

Познань, 18. травня 1934.

Гуцульщина стає „модною": її „відкрили" деякі сусідські подорожники і поводяться так, наче це справді їх монополь. При всяких нагодах і без нагод обвозять гуцулів по Польщі, показують як дивовижу та представляють як частину польської нації, яка говорить „гвaром гуцульском"!

Не так давно мав у Познані відчит „знавець" проф. Кілярський про Гуцульщину, по нім прийшов другий — Яроша. Оба наплели стільки небелиць про Гуцульщину і гуцулів, що українці, які попали на ті відчити, з дива не виходили, як можна бути таким анальфабетом! Після такої відчитової кампанії прийшла черга на пресу, в якій знову появилось чимало нісенітниць на гуцульські теми. Думали ми, що на тім скінчилося. Аж ось одної гарної днини появились по мурах Познаня афіші, що приїздить „Театр гуцульскі з Жабего". Афіші мають напис „Накладем Мін. Ком." Майже всі щоденники дали своїм читачам купони на 50 прц. знижки до театру. Але і це не помогло. Саля досить мала, навіть до половини не виповнена. Українці, з болю і стиду за гуцулів, воліли туди не йти. Перед виставою виголосив вступне слово „гарцеж" у закопанськім одежі, який поручав польському громадянству зацікавитись „ґуралями (!!) з Ворохти та Жабього". Одинокою перепоною в цім може бути „праве же не зрозумяла для нас з долуф гвара", однак промовець потішав слухачів, що гуцули знаменито говорять по польськи. Після такого „вступного слова" гуцулія відіграла „Верховинців" — в українській мові.

Коби бодай справді сама вистава стояла на мистецькому рівні. Але це скандал, а не вистава, і не то українській культурі, але й „регіональній" Гуцульщині нілка реклама. Вражіння жахливе і польська публика зараз після першої дії почала зі салі тікати. Режисером тої імпрези був гуцул з Жабя Курибутяк.

„Брацьц гуцульска" звиджує Познань у супроводі... віськової орхестри. У вівторок навіть склали чолобитню примасові. Мешкають в касарні 57 п. п., де і харчуються. Самого гуцула ніде не пускають без асисти. Возять автомобілями по місті, як екзотичну диковину. Гуцули хвалять собі, що їм дуже добре дієтьcя, бо вони „ржондові". Тепер їдуть ще раз до Варшави за грішми, бо їх ще не дістали... Кажуть люди, що той сам „театр" виступав і у Варшаві — у „Доมі жолнежа" — і там, у Варшаві, компромітував Гуцульщину.

На превеликий жаль — наше громадянство не працює на Гуцульщині і над Гуцульщиною та зовсім ту частину краю і народу занедбало. Появилося нпр. гасло „Книжка на захід": чому не подуматиб про „книжку для гуцулів"?! Ніхто не займається нпр. організацією гуцульської молоді. Станиславівська консисторія повинна гуцульські парохії обсаджувати особливо свідомими та активними священиками. Від часів Шухевича, славного автора „Гуцульщини", ніхто не займається літературою про Гуцульщину: добре булоб видати яку монографію (навіть як роман), щоб люди знали дещо більше про той чудовий край. Таку книжку треба би теж видати у польській мові та протиділати безграмотним теревеням ріжних „спеців". Треба нав'язати безпосередній звязок центру зі свідомими гуцулами. Не можна доводити до того, щоби Гуцульщина або гинула з нужди, голоду і жидівського визиску, або ставала предметом забави і посміховищем.

Українець у Познані.

•

Від Редакції. Автор повищого допису має 100-відсоткову правду. Якось так склалися повоєнні відносини, що саме Гуцульщина опинилася поза сферою громадської активности українського громадянства. Надвірнянщина, Косівщина і Долинщина, колишні домени радикалів, стали справжніми копальнями хрунів. Терен для громадсько-політичної праці там важкий. Кооперації теж не вдалося масово обхопити Верховини, дарма, що повела й веде боротьбу з тамошнім жидівським посередником. Найсумніше те, що й станиславівське і коломийське громадянство, найбільше покликане до організованої і плянованої акції на Гуцульщині, цю справу занедбало і далі занедбує. Таким робом нині збираємо плоди цих наших сумних відносин і є свідками широкої плянової акції сусідів.

Гуцульщина стала подібним тереном експериментів, як Лемківщина, з тою ріжницею, що на Лемківщині український відпір далеко сильніший. Веселими ці відносини не є. В цілій тій прикрій справі дуже потішаючим є той факт, що в останніх тижнях заінтересувався ближче Гуцульщиною український Львів, який і покликав до життя окрему громадську установу, що має зайнятися ближче і глибше всіми болячками нашої Гуцульщини.

Троцький і його доля

memento-ом для інших.

Женева, 18. травня 1934.

Лейба-Лев Давидович Бронштайн-Троцький, новітній „вічний жид", мандрує невідомо де, у своїм блакитнім авті. Можливо, що воно вже й не блакитне, можливо, що його власник дав його перемалювати, так-же само, як зголив собі бороду, обтяв волосся і змінив окуляри. Тепер журналісти та поліцаї сушать собі голови, де саме перебуває Троцький, а кол публики приходять повідомлення, що його бачили в Анесі, Шамоні, а навіть у Берні. Всі, що мають нещастя виглядати як Троцький, мусять терпіти цікавість поліції, а часом і неприємности від їх безпосереднього людського оточення. Одного англійця, подібного до Троцького, навіть поважно потурбували.

Той французький премієр, що потайки від власної поліції дозволив колишньому народньому комісареві оселитися під самим Парижем, зробив дуже злу прислугу своїй державі, та й сусідним державам, що не виявляють найменшого бажання дати притулок колишньому кривавому комісареві. Опалений французький уряд, що мав намір спочатку замкнути Троцького на малім відлюднім острові, обчислив, що й там охорона й догляд за головою IV. Інтернаціоналу буде коштувати державу досить багато та пустив його через кордон, полишивши іншим державам приємність та кошти побуту Троцького.

Коли убивник міліонів, спричинник голодової катастрофи 1921 року, співосновник московського більшовизму, від якого так тяжко терпить не лише населення московської вязниці, а й цілий світ, коли цей Каїн з кривавим знаком на чолі не находить ніде пристановища і ховається разом з родиною, тікаючи від міста до міста, то це лише тисячна частина тої кари, яку він заслуговує за свої криваві злочини. Коли турецький уряд не замкнув Троцького разом зі звичайними злочинцями, не оселив на відлюднім острові, де згинули голодовою смертю два десятки років раніше нещасливі царогродські безпритульні пси, то це безумовно свідчить про повагу турецького уряду до звич. злочинців. Коли нюдия уряд не хоче мати тепер новітнього Каїна на своїй землі, то це цілком зрозуміло. Наскрізь незрозуміле щось інше.

Чим властиво гірший Троцький ніж, скажімо, Сталін, Літвінов та всякі Постишеви, що винищують голодом, розстрілами і засланнями міліони совітських підданців? Чому властиво Троцького хочуть викинути на безлюдний острів, а Літвінову, Радекові, Крестінському і сотням інших московських більшовиків уладжують бенкети, садять поруч з порядними людьми при столі, відвідують їх, підписують з ними умови про ненапад, запрошують до Союзу Народів? Може тому, що IV. Інтернаціонал вважають не-

З ПРОФЕСІЙНОГО РУХУ.

Загальні Збори філії „Супруга" в Перемишлі.

В понеділок 21. травня ц. р. в 6-ій год. вечора відбулися в Перемишлі звичайні річні загальні збори філії Союзу Українських Приватних Службовиків „СУПРУГА". Проводив голова філії **інж. Артемович**, звіт з діяльности філії зложили: секретар **п. Блюй** і скарбник **п. Стахів**. Зі звіту, як і пізніше з дискусії пробивалося слабе зрозуміння професійної організації серед нашого службовицтва. Але рівночасно і тим яркіше відбивалося на тому тлі багато доброї волі і старань проводу філії, щоби в практиці показати значіння професійної організації для службовика і зєднати його для тієї своєї організації, яка в потребі єдина турбується долею службовика. Тому, хоч звіт з діяльности був скромний, то всеж був дуже цінний і надійний.

Плянуючи розбудову організації, президія Головної Ради СУПРУГА делегувала до Перемишля свого представника. Їздив туди сам голова організації, **ред. Гриць Гладкий**, щоби мати безпосереднє вражіння з праці організації на провінції і тимсамим мати ясніший образ на цілість. При цій нагоді поділився він із зібраними думками про завдання і значіння професійної організації „СУПРУГА" і для службовиків і для народньої справи. Це викликало потім дуже живу дискусію, яка подає надію, що праця філії „СУПРУГА" в Перемишлі оживиться. Найкраще свідоцтво для ходу зборів дають слова кількалітнього голови філії п. Артемовича, що від 1927 р. філія „СУПРУГА" в Перемишлі не мала таких цікавих зборів.

До нової Ради філії збори вибрали: пп. Артемовича головою, Сковопаду заступником голови, Блюя секретарем, Стахова скарбником, Доротяка заступником члена Ради. До контрольної комісії увійшли пп.: Ґанкевич, Гачак, Дмитошин.

—o—

безпечнішим від III-го? Може тому, що сучасні провідники великих держав всі тримаються ґенеральної лінії Сталіна і є рішучими противниками лівацького ухилу Троцького і троцькістів? Зовсім ні, справа полягає в чімсь іншім.

Московському урядові з його диктатором на чолі справді треба подякувати, що він викинув за кордон одного з чільних більшовиків і дав тим самим Европі можність виявити отверто, як вона ставиться в дійсности до більшовиків, коли не потребує ховатися з цим. Колиб Ворошилов сьогодні викинув за кордон Сталіна, чи навідворот, кожного з них чекала би доля Троцького, бо в очах Европи всі вони однакові. Ріжниця не в них самих, а в тім, що є поза ними. Европейські політики може й миють більше старанно ніж звичайно руку подану комусь з крівавих володарів московської вязниці народів, але поза тим поводяться з ними як з рівними, дістаючи чи сподіваючись від них — одні дешевої нафти, другі дешевого дерева, зрубаного руками невільників, треті збіжа, вирваного з уст конаючої селянської родини, четверті дешевого гарматнього мяса совітських ляндскнехтів для майбутньої війни проти Німеччини чи Японії, пяті лише нужденних совітських замовлень. Гроші, як відомо не смердять, кров також мабуть ні.

Колиб московські володарі подумали вчасу, яку ганьбу справлять їм европейські держави цькуючи Троцького як скажену собаку від кордону до кордону, вониб залишили його у власній вязниці чи на засланні. Колиб керманичі культурних держав розуміли, яке ганебне свідоцтво власної моральної убогости виставляють вони собі поводячись з Троцьким інакше ніж з Літвіновим чи навідворот, вони приймалиб Троцького всюди не менш оваційно ніж московських потентатів, що перебувають ще при владі.

Афера з Троцьким набирає тим більше скандального вигляду, що до Женеви приїхав несподівано і Літвінов та зголосився у Барту, можливо на те, щоби розпочати негайно заходи в справі приступлення СССР до Союзу Народів.

Для українців ця афера свідчить дуже яскраво про те, як мало вони можуть числити на якусь гуманність чи якісь інші моральні якости сучасної Европи. Тут визнають лише силу та гроші. Отже треба показати свою силу чи лишатися невільниками.

М. Данько.

25 років дириґентської праці.

Праця і успіхи Плятоніди Щуровської-Росиневичевої.

Коли 15 років тому, на початку 1919 року виїздила з Києва Українська Республиканська Капеля під проводом Кошиця, щоб познайомити світ із українською піснею, в закордонну подорож, подорож, що стала пізніше тріюмфальним походом — на цей успіх склалося кілька причин. Перше, розуміється, самі якости української пісні, по-друге великий, надзвичайний хист проводиря й музичного голови справи, дириґента, О. Кошиця. Між помічниками Кошиця на першому місці, по справедливости, стояла його улюблена учениця й помічниця, молода дириґентка, ще студентка київської консерваторії, **Плятоніда Щуровська.**

Молода тоді панночка, що неподавно перед тим скінчила гімназію — і з благословення свого вчителя хорового співу О. Кошиця вже з десяток років сама дириґувала хором своєї гімназії, а потім інших середніх шкіл. Кошиць добре знав свою ученицю, коли покликав її на відповідальну посаду свого помічника, здавши на неї всю підготовчу працю хорового репертуару. Професор Празької Консерваторії і сам відомий музика Я. Кршічка, з нагоди концерту української капелі в Празі, писав: „Українці прийшли й перемогли!" А далі, розбираючи детально виконання й ведення хору, каже таке: „Підготовчу працю виконує п-і П. Щуровська; музикальна, тонкого слуху й ритмічного почуття, працьовита, віддана, скромна — має львину частину за успіх капелі, дає головному дириґентові хор музично цілком готовий, щоб його до мистецькому опрацював. Щасливий п. Кошиць, що найшов таку помічницю!"

Плятоніда Щуровська (по чоловікові Росиневичева, народилася в селі Воробіївці, черкаського повіту, на Київщині, в музичній родині священика о. Івана Щуровського 20. квітня 1893 р. Батько П. Щуровської був свого часу відомий дириґент церковних хорів. Тяжче установити, в якому спорідненні з ним був композитор і капельмайстер (дириґент) московської імператорської опери П. А. Щуровський (1850—1916), автор опер „Коваль Вакула" (Різдвяна ніч) та „Богдан Хмельницький" на лібрето, складене з поеми Гребінки. В кожному разі музикальність та спеціяльна здібність до дириґентури були все родинною прикметою в великій священичій родині Щуровських.

Від 1902 до 1911 року Плятоніда Щуровська вчилася в II. київській жіночій гімназії, яку утримувало „Єпархіяльне відомство". Скінчила гімназію з найвищим відзначенням — із золотою медалею. В цій гімназії учителем хорового співу був саме О. Кошиць й звідти їх знайомість. . Кошиць відразу оцінив музичні здібности своєї молодої учениці і з його доручення 1909 року дириґентуру гімназіяльного хору віддано П. Щуровській. По матурі Щуровська залишилася на посаді дириґента цього хору аж до самого виїзду з Київа 1919 року.

Для поглиблення своєї музичної освіти Щуровська після гімназії вступила до Київської Консерваторії ученицею відомого проф. Пухальського у клясі фортепяну. На думку Пухальського, в Щуровської надто розвинене почуття ритму й такту шкодить нюансам артистичного виконання фортепянових творів, але ця сама риса робить із Щуровської незамінну акомпаніяторку в фортепяновім супроводі до співу. Цю здібність Щуровської оцінили ще в Київі і найвибагливіші співаки на концертах звертались до молодої піяністки за фортепяновим супроводом. Пізніше Щуровську покликали до Київської Опери як помічницю для співаків при вивчуванні нових партій. Водночас Щуровська провадить науку хорового співу в кількох київських гімназіях, а по революції 1917 р., як дириґент, стає на чолі українського „Хору Середньошкільників" м. Київа.

Кошиць намовив її у 1919 р. виїхати з Республиканською Капелею за кордон. Обіхавши до 1921 р. з Капелею більшість західньо-европейських країн (Чехію, Австрію, Швайцарію, Францію, Бельгію, Англію, Голяндію, Еспанію, Польщу) у Німеччині Капеля скінчила свою працю і своє істнування.

Через рік. О. Кошиць вибрався до Америки й дуже намовляв їхати з собою й П. Щуровську. Але Щуровська вирішила скінчити свою музичну освіту; тимто приїхала до Праги, де вступила до консерваторії. Від того часу вся діяльність Щуровської більше, ніж на 10 років звязана з Прагою. У празькій консерваторії П. Щуровська студіювала композицію під проводом проф. Кршічки та Ірака й кінчає консерваторію в 1924 році на відділі музично-педагогічному, склавши з відзначенням державний іспит з хорового співу.

Після закінчення консерваторії (1923) Щуровська приймає покликання на лектора, пізніш доцента Українського Високого Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова у Празі і на музичному відділі цього Інституту провадить теоретичні виклади й дириґентуру. В найближчому році Щуровську покликано на дириґента Українського Академічного Хору в Празі, а в 1926 році дириґентом Академічного Хору при Українській Господарській Академії в Подебрадах. Під проводом Щуровської ці два Академічні Хори піднялися до найвищого рівня, а кульмінаційною його точкою була участь цих двох обєднаних академічних хорів у Всеслов'янському Фестивалі в Празі 1928 року. Крім усіх чеських хорів, що зїхалися до Праги на фестиваль прибули теж два хори хорватські, хор польський, хор лужицьких сербів і два хори еміґрантські — російський і український, який власне і був під проводом Щуровської обєднаним Академічним хором з Праги та Подебрад у складі яких 150 співаків і співачок. Виступ цього хору на фестівалевому концерті був справжнім тріюмфом української пісні, українського хору й його дириґента П. Щуровської. На концерті, де по черзі виступали хори всіх приїзжих гостей, одноголосно, критики всіх націй визнали, що на першому місці став хор український. Польська критика зазначила, що на першому місці треба поставити хор український, зразу по нім хор польський, а багато по заду всі інші хори. Треба завважити, що польську пісню заступав познанський хор із найкращими вибраними співаками під проводом найкращого польського дириґента. Після цього концерту слава П. Щуровської як хорового дириґента вийшла за українські межі і стала загально визнаною всім словянським музичним світом. Коли автор цих рядків у 1929 р., заступаючи „Спілку українських співаків на еміграції", приїхав на всесловянський фестіваль до Познаня, то музики й польські й усіх інших приїзжих словян кинулися з запитом, чи буде Щуровська, і відповідь, що вона приїхати не могла, викликала загальне оґірчення.

Коли Академічний Хор у Подебрадах розпустили, а в Празі теж без проводу Щуровської Академічний Хор підупав, то з властивою їй енергією та ініціятивою П. Щуровська оснувала в Празі новий хор у 1932 році. Цей хор, під проводом Щуровської, в короткім часі здобув собі у Празі загальне признання й, даючи що року кілька концертів, підтримує в словянській столиці славу української пісні. Особливим успіхом користуються щорічні різдвяні концерти цього хору з колядками. Цей хор заступає українське співацтво у Всесловянському співочому обєднанню й на честь основин цього обєднання 3. грудня 1933 року Щуровська владила з цим хором великий словянський концерт, де цей хор виконував, крім українських пісень, також пісні сербські, болгарські, білоруські, чеські, словацькі та лужицькі. Як звичайно, великий успіх супроводив і цей концерт. З цим хором Щуровська обїхала, концертуючи, декілька міст ЧСР, а 29. квітня 1934 р. взяла участь з великим успіхом у чеському хоровому фестівалі.

З кінцем травня цього року, з нагоди 25-ліття своєї дириґентської праці, П. Щуровська готує великий український хоровий концерт, що буде складений із веснянок, народніх пісень і новіших хорових композицій.

Побажаємо славній українській дириґентці якнайбільшого успіху, здоровля й сили для дальшої праці на славу української пісні.

Д. Антонович.

Прага, 12. V. 1934.

ПЕРЕД ВИБОРАМИ.

У ЛЬВОВІ.

Дня 21. травня в 1. годині дня головний виборчий комісар у Львові візвав повновласника листи ч. 19 (Левандівка і Клепарів) і зажадав, щоби нанову були зібрані підписи під українською листою. Речинець для внесення листи з новими підписами був визначений на 8-у годину вечора того самого дня. Звертаючи нашу попередню листу, згаданий комісар сказав, що при першій провірці аж 120 особам не доручено візвання зі староства. Сталося це через те, що при масовій і дуже спішній провірці підписів забули про те, що і на Клепарові і на Левандівці вулиці дуже часто мають одну і ту саму назву. Гол. комісар не відмітив, чиї підписи вже провірені та признані важними, і тому прийшлось нанову збирати всі — 230 — підписи під українською листою. Треба було це зробити за кілька годин, при тому в день, коли наші робітники, користаючи з латинського свята, працювали на своїх городах. Одначе до 7-ої год. вечора зібрано під новими листами: на Левандівці 223 підписи, на Клепарові 135; всього 358 підписів, отже 128 підписів поверх потрібного законом числа.

Сьогодні 22. травня всіх тих, що вдруге підписали українську листу, завізвали знову до староства для провірки підписів. Отже другий раз кличуть до провірки тих, підписи яких вже були раз провірені; вдруге відбувається масова провірка підписів, а не тільки в сумнівних випадках. Нарешті провірка відбувається не в урядових льоках на Левандівці чи Клепарові, а знову тягнуть масово людей до староства в місті, що віддалене від Левандівки і Клепарова кілька кільометрів.

ПЕРЕДВИБОРЧЕ ВІЧЕ В МИКОЛАЄВІ НАД ДНІСТРОМ.

В неділю 20. ц. м. відбулося велике віче у справі виборів до міської ради в Миколаєві над Дністром. Вічем проводив голова Виборчого Комітету адвокат **д-р Здебський**, реферував **пос. д-р Л. Макарушка.** Миколаїв над Дністром належить до тих галицьких міст, у яких українське населення становить більшість. і тому

українці мали би змогу здобути належне представництво в міській раді. На жаль, у Миколаєві внесено дві українські листи, бо крім листи Українського Виборчого Комітету внесено й листу кількох амбітних одиниць. Одначе є надія, що ця листа не пошкодить при виборах, бо українське населення заявилося майже однодушно за листою Українського Виборчого Комітету. Виборчий Комітет працює дуже справно. При цьому слід завважити, що українська студентська молодь Миколаєва бере дуже активну участь у виборчій праці. В нинішніх часах є це дуже потішаюче явище.

—o—

Дівоча гімназія „Рідної Школи" у Львові.

ВАЖНЕ ДЛЯ РОДИЧІВ.

З новим 1934/35 шкільним роком дівоча гімназія „Рідної Школи" у Львові розпочинає 12-тий рік свого істнування. Розпочинає в новім прегарнім будинку (при вул. Моджейовської ч. 9), що служитиме памятником великого ідеалізму й також жертвенности пок. Ілії Кокорудза, голови „Рідної Школи".

Цей великий громадянин-патріот бажав дати гімназії такий будинок, щоби вона в нічому не уступала державним школам. Не перебільшимо, коли скажемо, що його думка здійснилася в цілости. Будинок дійсно прегарний і відповідає усім новітнім поняттям та вимогам шкільної гігієни і педагогіки. Має крім прегарних саль до навчання лябораторії і кабінети, власну капличку, концертову і руханкову салю, лазнички з теплою і зимною водою і т. п. Відповідно до будинку, завдяки жертвенности Достойної Дружини незабутнього Фундатора п. радникової Іванни Кокорудзової і громадянства та стараниям „Рідної Школи", буде ця гімназія випосажена в усі наукові робітні, бібліотеки та наукові засоби. Зчасом буде і відповідно умебльована.

Батьки, які розуміють, що тільки в українській рідній школі може скристалізуватися душа української дитини, які розуміють значіння доцільного виховання своїх доньок, повинні при виборі для них школи звернути увагу на прегарні умовини цеї дівочої гімназії. Зокрема волинняки повинні посилати свої доньки до цеї прегарно поставленої школи, бо подібної на Волині покищо не найдеться.

Ця гімназія з початком нового шкільного року складатиметься з 6 кляс, з котрих I і II будуть нового типу, а V—VIII гуманістичного. Вступні іспити відбудуться 15—19. червня 1934 р., про що докладніші інформації будуть подані в часописах. Кандидатки до I. кляси, які мають свідоцтво з VI. кляси нар. школи (державної чи приватної) складають іспити з мови української і польської, географії та математики з тим, що при іспиті з мови перевіряються відомости з історії, а при іспиті з географії з природи. Діти, які не мають свідоцтва з VI. кляси нар. школи, складають іспити з усіх предметів крім рисунків, співу, руханки і практичних занять. Оплати за науку: в I. і II. кл. будуть нормуватися по змозі в межах оплат державних гімназій.

Заки гімназія „Рідної Школи" перенесеться до власного нового будинку приймає зголошення Дирекція гімназії щодня в урядових годинах у дотеперішньому приміщенні при вул. Валовій ч. 4.

Батьківський Кружок при Дівочій Гімназії „Рідної Школи" у Львові, Валова 4.

—o—

За українську мову у школі.

ЯК СЕЛО ВЕРБІЖ, БЕЛЗЬКОГО ПОВІТУ, ВИБОРОЛО СОБІ УКРАЇНСЬКУ ШКОЛУ.

Рішенням Шкільної Кураторії у Львові з дня 3. 7. 1931 р. перемінено навчання у школі громади Вербіж, белзького повіту, з українського на утраквістичне. Рішення своє оперла Кураторія буцім-то на відповідній скількости (в цьому випадку сфабрикованій) деклярацій батьків польських дітей. Громадяни села Вербіж внесли проти того рішення Кураторії відклик до Міністерства Освіти з підписами всіх батьків українських дітей у шкільному віці і з метрикальними витягами. Дня 4. I. 1932 р. повідомило Міністерство Освіти громадян, що до їх відклику не прихилилося і затверджує рішення Кураторії.

Проти цього рішення Міністерства внесла канцелярія адв. д-ра В. Старосольського скаргу до Найвищого Адм. Трибуналу у Варшаві, опираючи її на цьому, що в селі нема відповідної скількости (20) дітей у шкільному віці, котрих батьки чи опікуни хотіли б польської мови навчання в школі та що число деклярацій, потрібних по закону до заведення утраквізму, є сфальшоване. Найвищий Адм. Трибунал по розглянені справи ухилив рішення Кураторії і Міністерства та зарядив зворот оплати, мотивуючи свій вирок мотивами скарги.

З уваги на це рішення Н. А. Т. в школі громади Вербіж привернено знову українську мову навчання.

Еміґраційні справи.

ЕМІҐРАЦІЯ ДО БРАЗИЛІЇ.

Еміґрація до Бразилії є унормована новими еміґраційними постановами, які обовязують від дня 1. грудня 1933 р. Згідно з цими постановами можуть виїзджати до Бразилії:

1) Власники візвань від своячків, роботодавців або знайомих, від влади бразилійських установ. Це візвання має потвердити бразилійське місце праці або м-ство закорд. справ.

2) Особи без візвань, якщо представлять в бразилійському консуляті поіменний чек на суму 3 тисячів мільрейсів (коло 300 ам. долярів) від кожної особи, повище 12 літ. Від дітей до 12 р. життя є вимаганий чек на 2 тисячі мільрейсів (коло 200 ам. долярів).

3) Жінки, що їдуть до чоловіків, замешкалих в Бразилії та діти в віці до 17 літ, коли їдуть до батька, або матері чи загалом до родичів. Жінки й діти візвання не потребують, лише мусять доказати споріднення з особами, до яких їдуть.

4) Хліборобські родини, що в характері кольоністів їдуть на кольонії „Білий Орел" в Еспіріта Санто.

5) Хліборобські родини, що їдуть на державні кольонії в Парані.

Корабельна карта до Бразилії коштує 950 зол. від особи понад 10 літ, бразилійська віза 30 зол. від пашпорту. Кольоністи платять за корабельну карту 667.50 зол.

ВИЇЗД ДО ПАРАҐВАЮ.

До Параґваю можуть виїздити особи, що мають від своячків візвання або від роботодавця контракт праці. Без окремого візвання з Параґваю візу можуть дістати лише рільні родини, самітні робітники і викваліфіковані робітники, якщо матимуть на показ 100 долярів від особи. Від родини вимагають показової суми в кваті 100 ам. долярів.

Особи, що їдуть до Параґваю через Арґентину, платять за арґентинську візу 43.70 зол. і мусять предложити чек на 30 пезів в золоті, як гроші на кавцію.

За ближчими інформаціями в справі полагодження передвиїздових формальностей треба звертатися до Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові.

ВИЇЗД ДО АРҐЕНТИНИ.

Еміґраційні приписи до Арґентини не змінилися й обовязують як досі.

—o—

По широкому світі.

— Опозиційні групи німецьких християн, які поборюють католицьку і протестантську церкву, обєдналися і вибрали своїм провідником проф. Вільгельма Кавера. Нова організація домагається від держави тих прав, які мають католицька і протестантська церква.

— Міністер Барту склав звіт премієрові Думерґові про положення в басейні Саари і про свої розмови з делеґатами на розброєну конференцію.

— Колишній король Еспанії, Альфонс XIII повідомив провідників монархістичного руху в Еспанії, що ніколи не повернеться на еспанський престіл.

— На конґресі закордонних німців у Трірі віцеканцлер фон Папен заявив, що Німеччина буде піклуватися всіми своїми земляками. Мета закордонних німців змінити органічне відродження німецької нації.

— До Берліна привезли з Москви тіла обох убитих німецьких летунів інж. Шренка і Мануха.

— До Москви приїхала данська письменниця Карін Міхаеліс приглянутись проявам культурно-наукового життя в СССР.

— У Кельні влада арештувала Реймана французького машиніста за кепкування з націонал-соціялістичного ладу. Французька преса домагається від свого уряду дипльоматичної інтервенції.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 24. ТРАВНЯ 1934.

О. СИРЧАН.

СПОМИН ІЗ ОСТОДОРУ.

Разом із цілою валкою малих дітиськів приїхала вона на Остодірську Оселю і від першої хвилини почувалася зовсім добре. Дуже добре. Що вона за одна та хто її сюди привіз, ніхто про це не турбувався. Досить того, що вона найменша, ледви шестилітня, а достроїлася до нашого товариства багато ліпше, як неодна старша. До кожного заговорила, сміялась, якось приязно дивилася в очі, а старшим сідала за колина.

— Як тебе звуть? — Боця.

— Звідки ти? — Не знаю.

Це найчастіше чули ми від неї, а ще часом:

— Скажи мені байку.

Дні минали. Один подібний до другого, а все різномаїтні. Щодня було щось іншого, щось нового. Молоде товариство згармонізувалось у громаді.

Завтра йдемо на прогульку на Камянець. Трикратний свисток дав знак вставати. У нашій кімнаті ми встали скорше, бо сонце вже від години засипає нас снопом проміння. Нам уже снилася прогулька й побудила нас скоріше. Миттю побігли ми на майдан на руханку.

Поставали рядами на віддаль рук і замовкли на голос провідника.

Раз-два, раз-два; згин вперед; згин взад; вліво; вправо; присід — випрост і. т. д.

А потім до річки митися. Ала закричала, бо Нуся бризнула на неї зимною водою. Сміх понісся на хвилях потока.

Знова свисток. На молитву:

Уставилися на майдані трьома лавами чотирьобічника. Посередині висока щогла, де звішують прапор.

Позір! — До молитви:

Похилилися дитячі головки, а уста шептали: „Отче наш, іже єси"... Скінчилася молитва. Дижурні вийшли з хоругвою по прапор. За хвилину його винесли. Позір! Завішують. Поволі підноситься він догори, а вітер хватає його у свої обійми і пестить-леліє довітливого приятеля. Лопіт прапору змішується з піснею-гимном.

Позір! Денний приказ! Відчитали. Нові дижурні перебрали службу. Всі розходяться по їдунки та йдуть на сніданок. У їдальні гомін. Крім першого дістануть і другий сніданок, бо зараз їдуть на прогульку.

Після сніданку збираються у похід. Усі в дорогу! Тільки Боця ні. Ще за трудна для неї дорога. Зі смутком в очах глядить вона на мандрівників. Та годі. Залишиться тут. Пані лікарка бере її до себе.

За хвилину затихло на оселі. Тільки дижурні й стійкові при праці.

Десь коло другої пополудне знову ожила оселя. Надійшла мандрівна ватага. Сміхом і радісним гомоном наповнили цілу оселю. Хоч потомлені, миттю побігли до потічка помитися з пилу. Відразу забрали їдунки.

Під їдальним будинком зароїлося. Довгим рядом стали по „фасунок". Скоро посуваються до кухонного віконця та розсипаються довкола столів. Деякі спішать, щоби дістати репетку. А нині до цього багато охочих. Мандрівка додала апетиту. Та кухонна управа вже знає про це. Заздалегідь приготовила більше. Всі були вдоволені, всі охочі дістали репетку; навіть Боцця, що не ходила, бо вона щодня її дістає.

Знову зароїлося над річкою. Миють посуду. Поволі сходяться мандрівники у свої кімнатах. Нині відпочивають, утомлені проходом. Знову затихло. Навіть на відбиванку небагато охочих.

Надходив вечір. Сонце слало по верхах свої проміння в останній раз цілуючи їх нинішньої днини. Тепер віджила оселя. Вечера. Вечірний приказ, молитва, здіймають прапор. Хвилина спокою, скупчення. Після цього залунала пісня з дитячих грудей, полетіла по верхах, послалася хвилями Лімниці й сховалася десь у яворах.

Незадовго все затихло в оселі. На небо виплив місяць і розсипав мерехтливі зорі.

За співпрацю з урядом.

СОФІЯ, 22. 5. ПАТ. Болгарська телеграфічна агенція повідомляє: Політичні партії складають заяви за співпрацю з урядом. „Демократична Унія“ Цанкова візвала своїх членів піддержувати уряд. Визначні політичні діячі з Ґуровом і Моловом взивають громадянство до співпраці з урядом. Виконавчий комітет радикальної партії Станкова заявився теж за співпрацею з урядом. Спеціяльна делеґація повідомила про це рішення премієра. Деякі політичні партії ще обговорюють нову політичну ситуацію в державі. Низка орґанізацій вадсилає заяву за співпрацею з урядом.

Троцький кається?

У звязку з побутом ком. Літвінова в Ментоні в парських соціялістичних колах кажуть, мовбито Літвінов стрівувся в Ментоні з Троцьким. Троцький, мовляв, хоче за посередництвом Літвінова зложити обширне каяття до Політбюра Компартії. Потвердження цієї вістки покищо нема.

Динамітові атентати в Австрії.

У Зелені Свята виконали в Австрії кілька динамітових атентатів. М. ін. ушкодили здоровую галю у відомому живці Ішль. У прикордонній місцевості Шерлінґ в Горішній Австрії нац.-соціялісти висадили в повітря електричний трансформатор. Вибухли там теж петарди, які випущено з Баварії на бальониках. Між місцевим населенням і нац.-соціялістами були бійки. У місцевості Дорф над рікою Травм стріляли із засідки до поліцаїв. Ранили двох поліцаїв. До Зальцбурга віділслали відділ військової поліції. До табору у Велерсдорфі відставили знову багато нац. соціялістів.

На основі розпорядку краєвого суду випустили на волю членів управи соц.-демократичної партії, яких у лютому були арештували під закидом державної зради. Двох членів управи остало ще у слідчій вязниці, а саме бурмістр Відня Зайц і д-р Данеберґ. Обвинувачення в державній зраді проти звільнених тепер членів управи партії відкликали. Зате вони відповідатимуть із вільної стопи за злочин бунту.

Прогулька литовських журналістів.

МОСКВА, 22. 5. ПАТ. Прогулька литовських журналістів, після тритижневого побуту в СССР, покинула Ленінград і вертає до краю.

—o—

Криваві сутички робітників з поліцією.

З Льондону повідомляють, що в кількох портах Злучених Держав застрайкували портові робітники. У Сан Франціско страйкуючі робітники напали на японських робітників, які вивантажували товари з кораблів і їх важко побили. Власники кораблів загрозили страйкуючим робітникам, що не приймуть їх один місяць до праці, коли не перестануть страйкувати. В порті Ню Орлеан дійшло до кривавих сутичок між страйкуючими робітниками і поліцією. Багато вбитих і ранених. У Коль Волей вуглекопи кинули динамітову бомбу до копальні, яка заподіяла великі шкоди.

Естонський міністр у Варшаві.

ТАЛІН, 22. 5. ПАТ. Міністр закордонних справ Естонії Селяма з віцеміністром Ляретеї відлетіли нині в год. 10.20 літаком до Варшави. З міністром відлетіла і його жінка. Естонські гості побудуть у Варшаві два дни.

—o—

Страшна залізнича катастрофа в Еспанії.

З Мадриту повідомляють, що біля Барсельони дійшло до страшної залізничої катастрофи. Машиніст особового поїзду виїхав з Барсельони на свист одного з пасажирів, міркуючи, що це сиґнал до відїзду. Залізничим службовикам уже не вдалось здержати поїзду і тому 10 км. за Барсельоною дійшло до зудару з поїздом, який їхав саме до Барсельони з протилежної сторони. Декілька ваґонів розбиті. Дотепер видобули зпід розбитих ваґонів 20 трупів і 25 важко ранених.

НОВИНКИ

— **ДО ЦЬОГО ЧИСЛА долучуємо складанки П. К. О., якими просимо надсилати передплату на червень. — АДМІНІСТРАЦІЯ.**

— **Знамените гиґієнічне морожене** лише в цукорні Д. Стецькова, Львів, вул. Миколая 7. 1525

— **Навіть задавнені жіночі недуги** можна лікувати купелями в Криниці. Перший сезон (дешевий) почався 1. травня, а найкраще приміщення є у знанім укр. пансіоні п. М. Яблонської (Krynica-zdrój, willa Tatrzańska). 12-?

— **Гребенів, пансіон Яблонських** (давніше „Модеста“), положений у центрі, соняшні кімнати з бальконами, першорядне утримання від 4 зол. денно. Ольга Радкевичева. 1534а 12-?

— **Під увагу письменникам і журналістам.** Члени Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка можуть голоситися на мешкання у віллі Т-ва в Камінь Довбуша (Ямне) на місяць липень і серпень (на червень ще одна кімната лишається до винайму). Зголошуватися до 10. липня ц. р. у господаря Т-ва Василя Софронова-Левицького, вул. Міцкевича 12, телефон 69-40.

— **Орґанізація нового шкільного року.** В урядовому Вістнику міністерства освіти появився плян орґанізації нового шкільного року. На основі того пляну нові програми навчання будуть обовязувати в клясі I. і II. ґімназії. До I. кляси ґімн. приймається молодь тільки на основі вступного іспиту, з виїмком учеників(иць), щ оскінчили цього року II. клясу ґімн. давного устрою в прив. ґімн. з повними правами. Вони вступного іспиту не здають. До іспиту мають бути допущені без огляду на число зголошень всі кандидати, які до 20. серпня 1934 р. скінчать бодай 12 літ, а не переступлять 16-го року. Між кандидатами до іспиту розріжняються дві ґрупи: 1) кандидатів, які викажуться свідоцтвом скінчення шістьох кляс вселюдної школи або свідоцтвом скінчення II. кляси прив. ґімназії з неповними правами державних шкіл; 2) кандидатів, які таких свідоцтв не предложать. Іспит з першої ґрупи відбувається з таких предметів: польська мова, ґеографія, аритметика з ґеометрією, причому за орієнтаційну основу служить свідоцтво вселюдної школи. Кандидати з другої ґрупи здають повний іспит з усіх предметів в обсязі програми шістьох відділів 7-клясової вселюдної школи або в обсязі I. і II. ґімн. кл. на основі давнього устрою, з виїмком рисунків, ручних робіт, співу і руханки.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім таґненні Держ. Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 15.000 зол. на ч. 18709. 15.000 зол. на ч. 95834. 10.000 зол. на ч. 13921, 134112. 10.000 зол. на ч. 68504. 5.000 зол. на ч. 2307, 120520, 138342, 148582, 169910. 5.000 зол. на ч.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 24. ТРАВНЯ 1934.

І. ЗАСТИРЕЦЬ.

На іменинах болгарського короля Бориса.

Дня 15. травня вийшов я у Львові за Стрийську рогачку докупити в огородника розсад. Він не мав, тому порадив піти недалеко до болгар, які наняли 10 морґів землі, заложили оранжерії і засадили всіх 10 морґів звичайною і волоською капустою, каляфіорами, помідорами, калярепою та кавунами. Я побачив хатку збиту з дощок, а перед нею на довгих дротах посувалися ланцюги зі собаками. З хати почув я болгарську пісню:

Напред, напред, дроґарі, в бой кервав да летім!
Напред борбата славна, страх неми да стражіль...
Де Вардар, Струма, Дріна, де Ласиця і Пінто
Залвят (взивають) всехив ча... Напред, ще
побідим!

Після болгарської пісні почув я українські, а між ними про гетьмана Сагайдачного. Я заступив до дверей і зі словами: „Христос воскресе!“ ввійшов до колиби. Чотирьох болгар відповіло чемно і просили мене сідати при столі, де була скромна перекуска. Під вікном сиділо 6 наших служниць-дівчат, яких болгари наняли до управи городини. Платять їм по 20 зол. місячно і дають харчі, які вони для себе і болгар мусять самі варити.

— Що у вас так весело і не працюєте? — поспитав я. Здорові, кремезні болгари відповіли:

— Нині святого Бориса, іменини нашого болгарського короля, тому святкуємо.

— Ви його любите? — питаю.

— Короля любимо як свого товариша, а королеву Івану, хоча італійка, любимо найбільше, бо вона заходить до наших хат і журиться долею наших жінок.

— Видно — кажу — ви любите свій край, коли тут, під Львовом, святкуєте іменини короля, ще й співаєте свої патріотичні пісні, притім і наші, от про Сагайдачного.

— Так — відповів один з них. — Ми знаємо добре історію України, але ваші люди, як от тоті жівки, нічого не знають. У нас, у школі, вчать одного року ґеоґрафію та історію Болгарії, другого країв Европи, а третього цілого світа. При тім мусимо знати нпр. із Польщі всі міста, де що в них продукують, а чого нема.

— Чому їдете аж до нас працювати?

— Тому — відповіли — їдемо до Угорщини, Румунії, Чех, Німеччини і сюди, бо кожний болгарин мусить до сорокового року життя дуже працювати, стати богатим, а по сороковім уже відпочиває дома і управляє майном при дітях. У вас люди дуже бідні. У вас багато фільварків, великих дібр. У нас усі рівні; маємо по яких 10 морґів, муровані хати, огороди обгороджені муром, камінним, високим на 2 метри. Села і місточка не такі великі, як у вас, але розкинені господарства. В мене є три доньки і двох синів. Як видаємо доньку заміж, то ніколи не даємо землі, тільки накладаємо велику фіру віна в одежі і хатнім добрі: багато подушок три-чотири ковдри, двацять кілька сукопок і блюзок, багато іншого вбрання і бодай 15 пар панчіх. Часом даємо трохи гроша. Молодшого сина лишаємо на ґрунті, який має доглядати на старість батьків, а старшим виділюємо і докуповуємо землі заробленими силовими грішми.

— Хтож — питав я — обрабляє у вас поле і що сієте, коли ви виїзджаєте весною, а вертаєте восени до Болгарії?

— Дома — відповіли болгари — управляє всім батько з жінкою і дітьми, що підростають. Жита не сіємо, бараболі садимо дуже мало, на кілька кінців. Зате сіємо пшеницю і садимо кукурудзу, якою кормимо щорічно на зиму троє безріг і 150 курей. Їх не продаємо, а ріжемо й їмо. Солонину і сало топимо і переховуємо як смалець. Тільки ладвицю, що нам залишається з мясива, продаємо.

— Які у вас церковні відносини — поспитав я.

— Ми — відповіли — не розпадаємось, як у вас. Ми всі православні, а літурґія і кирилиця як у вас, тому заходили ми до церкви в Чернівцях і у вас. У вас інший наголос. Тут дуже працюємо в тижні весь день, а то і вночі як місяць світить, тому в неділю вже відпочиваємо. В нас на кожній Службі Божій поминають російського царя Олександра II, як освободителя Болгарії. Від чотирьох літ не знаємо на чий приказ усі попи, чи є люди чи нема в церкві правлять щоденно в 7. год. рано утреню, а в 6-ій вечором вечірню, причім співають, діти і молодь.

Коли я вийшов до оранжерії по ростини, сказали мені болгари, що все насіння привозять собі з Болгарії, бо у Львові як закупили у знаній найліпшій фірмі насіння за 400 зол., то вийшли на тім зле, бо мало і слабо війшло.

— Що то за страшака поставили ви серед грядок на воробців? — поспитав я, вказуючи на довгу, вбиту в землю жердку, на якій горі оберталася поперечка з хвостом чи крилом когута та з пропелером, як у літака на переді.

— То не на воробців — відповів болгарин. — Жердка вбита в землю стоїть там у пачці або в іншій посуді, нпр. у бочілці. Як вітер обертає пропелером, то повстає туркіт. У землі дуже чути це тарахкання і кертиця так його боїться, що втікає з огороду далеко. Ми не маємо шкоди від кертовиння.

— Мудрий, практичний, патріотичний той нарід. Наші люди в нас бідують, а вони приїжджають до нас і заробляють великі гроші. І не забувають за рідний край.

—o—

38527, 105227. 2.000 зол. на ч. 9687, 21840, 22754, 34535, 42150, 45864, 54300, 74624, 77961, 84357, 110584, 113865, 121211, 140028. 2.000 зол. на ч. 3540, 4447, 5613, 11013, 39991, 46629, 48765, 59870, 64997, 66271, 93327, 102213, 116588, 114998, 122482, 123167, 134219, 142325, 161036, 1.000 зол. на ч. 5725, 8084, 40472, 43725, 44156, 45307, 47075, 52132, 61406, 67363, 70313, 81847, 83897, 88473, 95270, 96327, 106001, 123656, 126747 134038, 139463, 148020, 149847, 152470, 154811, 164073, 169988. 1.000 зол. на ч. 1296, 10199, 12953, 13646, 17429, 20630, 24461, 27732, 39200, 43269, 51743, 58866, 59293, 66570, 84333, 96563, 116492, 119526, 147872, 154496, 156497, 168929.

— **Іспити на учителів середніх шкіл.** Мініство освіти продовжило до 30. червня ц. р. кінцевий речинець діяння іспитових комісій для кандидатів на учителів середніх шкіл.

— **Піонір шовківництва в Рівному.** Молодий громадянин передмістя Тютьковичі Нестор Кузьмінець розпочав цього року першу годівлю шовківниці у Рівному. Не зважаючи на довю шкулювання та дотинки сусідів він обсіяв межі морвицею і сьогодні по трьох роках розпочав першу годівлю. Замісць загального глуму стала його хата тепер місцем зацікавлення, бо сусіди приходять оглядати його годівлю і вже дехто плянує й собі обсаджувати межі морвицею. Так витревала праця стає добрим прикладом і помалу наше село може таки попрямує на шлях оздоровлення господарства.

— **Кара на невдячних синів.** Невдячних синів, що досі не дбали про свої старі матері, тало коли досягала рука справедливости. Найвищий суд видав тепер рішення, що зміняє основно цю справу. Рішення каже: Оскільки син ухилявся злосливо від виконання свого обовязку давати удержання своїй матері, доводячи її до конечности користати з допомоги інших осіб, то робив це навмисне, що потягає за собою на основі арт. 201 к. з. кару до 3 літ вязниці.

— **Рафінована злодійка.** Львівська поліція глядала від довшого часу за таємною, чорно вбраною дамою, що вешталася по ждальнях і передсінках банків, щадничих кас і т. п., видурюючи на коперти гроші від легкодушних жінок, переважно таких, що прибули до Львова з провінції. Вона мала помічника, якогось старшого, порядно вбраного мужчину, що відгравав при ошуканствах ролю „директора". За один тиждень стало їх жертвою 11 осіб, яким вони видурили більші грошеві суми, вибрані з каси. На основі опису пошкодованих поліція арештувала перед кількома днями каварняну дансерку Марію Юркевичеву, що виконувала свій фах у ночі, а в день управляла свою грабіжницьку практику. Юркевичева походить з Варшави, мешкала в люксусовому домі Шпрехера і вбиралася дуже елегантно. Арештовану пізнало вже кілька ошуканих осіб. Нема сумніву, що й її помічник дістанеться в руки поліції.

— **Львівська хроніка.** При вул. Замарстинівській згорів кіоск Й. Рубінштайна. Шкоди було на 3000 зол., та Рубінштайн був обезпечений. — Маґістрат приказав жінці „львівського Кіртена" Цибульського, щоби до трьох днів забрала будку з вул. св. Софії. — Невідомі злодії вкрали з хати судді Оттона Вілецького при вул. Словацького ч. 18. річей на 1000 зол. — У трамваї ч. 1. біля Віденської каварні невідомий злодій вкрав бувш. президентові ап. суду у Львові Ад. Червінському годинник вартости 600 зол. — На б. стрийському цвинтарі впала велика галузь на 42-літню Ядвиґу Біндер і переломила їй крижі. В тяжкому стані перевезено її до шпиталю. — При вул. Паненській Герман Ґеніґ у сварці з жінкою пробив її ножичками. Причиною були матеріяльні клопоти. — До шпиталю у Львові привезли важко попечену в понеділок 21. травня ц. р. 12-літню Марію Денис, доньку зарібника зі села Ставчан біля Львова. М. Денис померла у вівторок 22. травня ц. р. Кажуть, що невідомий деґенерат знасилував бідну дівчину й опісля облив нафтою та підпалив її.

— **Отруя замість лікарства.** У Винниках Іван Ружицький, який нездужав на безсонність, напився сіркового квасу замість лікарства. Його відвезли до шпиталю до Львова, де помер.

— **Викопали трупа.** Невідомі люди викопали на днях із гробу на цвинтарі в Заболотівці, пов. Чортків, тіло Гринька Винника, який повісився в осени мин. року. Добуту труну вкинули в Серет. Вона поплила долі рікою і її виловили щойно в Борщівщині. Тіло найшли щойно кілька днів пізніше. Викопали трупа тому, бо забобонні люди говорили, що в околиці, де похоронений висільник, не буде дощу 7 літ і навіщуватимуть її ріжні стихійні нещастя.

— **За вибиття шиб.** Аґенція „Всхуд" повідомляє: В окружному суді в Бережанах закінчилася розправа проти Андруха Мандзія з Ценева, обвинуваченого в вибитті шиб у шкільному будинку в Ценеві та за усунення відтам портретів державних достойників. Мандзія засудили на два роки вязниці та на заплату судових коштів.

— **Що виберете?** Склянка чистої содової води коштує тільки, що склянка пастеризованого молока Маслосоюзу. Склянка содової води зі соком коштує вдвоє стільки. Вода не дає ніякої поживи. А одна літра пастеризованого молока не тільки гасить спрагу, але й дає ще поживу рівновартну поживі пів кільограма воловего мяса, або 9 яєць. Перерахуйте це собі на гроші і рішайтесь на вибір! !611

— **Мотоциклева катастрофа** склалася в Станиславові. На вул. Третього Мая зударився мотоцикль, яким їхали промисловець Гавсвальд і банковий урядовець Радванський, з возом, при якому сполошилися коні. Мотоцикль перевернувся й оба пасажири тяжко потовклися.

— **Душогубство.** В Угнові невідомі люди вбили сокирою 44-літню Теклю Косоноцьку, хору на умі. Вбивство було мабуть на грабіжницькому тлі, бо Косоноцьку вважали в Угнові ду-

— **З Польщі.** Суд у Вадовицях засудив за зловживання 5 скарбових урядовців з Живця на кару від 7 місяців до одного року вязниці, а трьох дальших виправдав. — Міністерство скарбу видало обіжник у справі виміру хліборобських доходів. — У Варшаві можна буде перевозити собак у трамваях за доплатою 5 с.

— **Згинула вся родина під звалищами.** На передмісті Радомська, Ковалівці, підчас хуртовини завалився дім робітника Якубчака. Під звалищами згинув Якубчак і два його сини. Ранену жінку Якубчака забрали до шпиталю, де вона померла. Дах Якубчакового дому був із дощок, а на них насипана земля.

— **Претенсії бувшого ката.** Б. кат у Польщі Альфред Краль-Мацеєвський виступив проти державного скарбу з цивільним позвом у звязку зі своєю давною діяльністю. Він домагається відшкодування у висоті 25.000 зол за втрату здоровля підчас виконування катівського обовязку. Свої претенсії спирає на інциденті, який склався при екзекуції на основі присуду наглого суду в Самборі. Ката копнув тоді сильно в живіт засуджений, що вирвався з його рук. Тепер він каже, що той удар спричинив внутрішній вилив крови, сполучений з хронічними болями і корчами. На тій основі домагається досмертної ренти в згаданій висоті.

— **Людська кров подорожіла.** У Варшаві заноситься на страйк доставців крови до трансфузій. Як відомо, доставці крови до шпиталів є зорганізовані і реґулюють ціни крови на шпитальному ринку. Тепер не хотять згодитися на правильник трансфузій, встановлений міською владою. На основі того правильника кожний продавець своєї крови мусить піддатися наперед лікарським оглядинам, опісля на рамени кожного з них мають витатуувати категорію і знак групової приналежности його крови. Доставці кажуть, що це пятно на ціле життя. Крім того вони домагаються, щоби жінкам заборонити торгування кровю та щоби підвищити оплати на 20 зол. за 50 грамів крови.

— **Ріжні вістки.** В салі австр. парляменту розпочалися наради міжнародн. конгресу есперантистів при участи делеґатів 25 держав. — На цвинтарі в Пуатіє у Франції поховали небіжчика, в якого кишені находився льос державної льотерії, що виграв міліон франків. На домагання родини „щасливого" небіжчика відкопано.

— **Найшли старовинні книги в Харкові.** При перегляді книжок у харківській Короленковій Бібліотеці найшли кілька антикварних книг великої вартости. Між ними є Острізька Біблія з 1584 року, одна з перших книг, друкованих на Україні, далі всі Макіявелеві твори з 1550 р., твори Петрарки з 1538 р., люксусове видання Арістотеля в грецькій та латинській мові з 1590 р. і інші.

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „ДІВЧАТА В ОДНОСТРОЯХ", песа на 15 яв *Христі Вінсльо.*

Дівочий інститут — одна із тих установ для виховання та освіти, про яку можуть знати всю правду тільки ті, що самі в ній терпіли. Наставниці, вчительки, виховниці знають тільки маленьку частинку правди: жертви їх педагогічних метод та поглядів скриваються зі своїми почуваннями, думками, нахилами, оланцирені хитрощами, лицеміретвом і тисячю штук, яких мусять уживати всі слабші поневолені та вязні. У літературі є вже чимало творів, що змальовують ці „побілені гроби", згадати хоч би Колету або Запольську. На сцені виглядає таке пекло для невинних іще страшніше.

Ніхто з нас не може заводити дискусію про те, чи виведений образ такого пансіону у даному випадку: німецького — правдивий. Віримо лише, що є гірші і кращі. Сцени, що переходять перед нашими очима зворушують подробицями гострої обсервації і всі разом можуть стати підставою до безконечної дискусії на безконечну педагогічну тему: де повинна починатись дисципліна і де любов виховника для молодих душ, що дозріваючи, несвідомо мусять зустрічатись із всесильним явищем природи — коханням. Підготовляти 14-літні дівчата до життя? чим, як, коли? обмежуватись до традиційних засобів „не треба", „не вільно"? — Всі такі питання розбуджує авторка одним ріжким, дуже характеристичним прикладом, що зворушує та хвилює. Батьки та педагоги повинні би бодай раз у житті бачити таку песу. Але тільки ті, що здатні ще сумніватись, чи вибрана ними метода виховання — нехибна.

Песа може мати великий успіх завдяки темі і артисткам (ні одного мужчини на сцені! всі — в уяві).

м. р.

ПІДПИСУЙТЕ Й ВПЛАЧУЙТЕ НА ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ ПО 25 ЗОЛ.

Дописи.

СТРИЙ.

Свячене „Міщ. Бесіди". Як щороку, так і тепер „Міщанська Бесіда" улаштувала свячене в своїй хаті. Участи в тім свяченім не взяло ширше громадянство, не було представників українських установ з тої причини, що дотеперішний провід товариства пішов у розріз із нашим загалом при виборах до громадської ради.

Т-во слуг улаштувало у власній домівці свячене для своїх членів при участи представників українських товариств, які своєю участю і промовами засвідчили свою прихильність до Т-ва і радість, що й наші найбідніші, розуміючи вагу освіти й солідарности, організуються.

Т-во Українських Купців, уладжуючи свячене зійшлося рано в церкві на Службу Божу в дні 9. 5., яку відправлено за померших членів Товариства, а пополудні в кімнатах визначного нашого купця і промисловця п. Левицького зійшлися майже всі наші купці і промисловці, де серед промов і пісень перевели кілька годин на милій гутірці.

Свячене всіх товариств на передмісті Лани відбулося 29. 4. при малій участи гостей. Незрозуміло, чому воно так випало. Видно, що між членами наших товариств нема єдности духа і тому слід би в цьому напрямі попрацювати.

Вшанування памяти бл. п. Іванни Вітковицької. Громадянство міста Стрия в дні 9. ц. м. вшанувало память недавно помершої у Львові громадянки Іванни Вітковицької, котра 30 літ працювала без перерви в Стрию. Робила вона ту муравлину працю у всіх товариствах та установах при їх основуванні і вводженні в життя. Найбільшу заслугу поклала Покійниця в організуванні слуг і захоронки. Відбулося торжественне богослуження в церкві при участи 8-ох священиків у вщерть набитій церкві представниками всіх установ, а пополудне відбулася академія в її честь в Нар. Домі.

Свято Матери. Т-во слуг святкувало „Свято Матери" добірно дібраними промовами, співами і деклямаціями в неділю 13. 5. А додало ще більше святочного настрою відслонення портрету Вп. п. Ольги Бачинської уперсоніфікованої матери дівчат, котрі в тім товаристві гуртуються. Добрий знак, що ті найбідніші зорганізовані дівчата вже за життя уміють оцінити щиру працю для них.

Концерт піяніста Романа Савицького і співачки Леськової на дохід „Рідної Школи" пройшов 12. 5. з великим успіхом моральним. Шкода тільки, що каса виказала дефіцит через брак зацікавлення суспільности таким удатним концертом.

Концерт хору ревелерсів „Стрийського Бояна" на дохід Тов. „Просвіта" в дні 17. 5. пройшов гарно. Публики було більше і тому певно „Просвіта" матиме з того якийсь дохід.

САМБІР.

Курс для провідниць діточих садків. Повітовий Кружок „Рідної Школи" ім. Т. Шевченка в Самборі уладив при фінансовій допомові місцевої філії „Союзу Українок" у березні ц. р. одномісячний курс для провідниць діточих садків. На курсі вчилося 20 пань. Управителем курсу був проф. Роман Савицький із Станиславова, який викладав соціольогію психіки дитини методику виховання у дошкільних установах, байку, психольогію рисунку дитини, роботи і моделювання. Надто викладали на курсі місцеві особи: проф. Кінасевич Микола педагогіку, психольогію і педольогію; лікар д-р Кобільник Володимир гігієну; проф. Охримович Марія фізичний розвій дитини і руханку; проф. Зінюк Микола спів. Наука відбувалася у 136 годинах, з цього на теорію присвячено 104 год., на практику 32 год. Після докінчення курсу переведено іспит і видано посвідки всім учасницям.

СПОРТ.

СОКІЛЬСЬКІ КРАЄВІ ЗМАГАННЯ У ВІДБИВАНЦІ В СТРИЮ.

Як „Діло" вже коротко повідомляло вчора, дня 20 травня відбулася третя передздвигова сокільська імпреза: змагання у відбиванці в Стрию; це остання імпреза перед самим здвигом. До змагань стануло 12 дружин, які ми вичислили вчора. Жіночих дружин було зголошених 3 (Стрий, Конюхів, Львів С. III.), а станула лише дружина Стрия. Тому змагання жіночих дружин не відбулися.

Змагання переведено на площі Української Бурси, де приготовано 3 грища. Загально організація тих змагань не вповні задовольняла. Сокільське гніздо в Стрию, як господар та організатор змагань, не постаралося про належну рекляму, про стільці для суддів при сітках, а також про буфет для приїзжих дружин. Публики мало (до 300), не зважаючи на погоду і вільні свята. Старшого громадянства Стрия майже не було.

Судейська комісія працювала в складі: головний суддя побр. інж. Я. Благітка і побр. Новицький С., Яримович Р., Лисий Р. Комісія приняла правильник змагань і ствердила зголошення 12 дружин з 84 змагунами. По вильосуванні станули дружини до розгрилок елімінаційним способом, після чого утворилися дві групи. Група І. (переможців), до якої ввійшло 6 дружин: Мразниця С. IV (Львів), С.-Б. (Львів), Стрий І., Завадів, Хирів. Та група грає між собою, кожна дружина з кожною. Група II. (переможених) грає дальше способом елімінаційним. До цієї групи належали: Дашава, Олексичі, Перве, Конюхів, Стрий II. й ольд-бої (Львів).

Остаточно висліди такі:

I. група: Сок. здвиговим мистцем у відбиванці є Сокіл IV (Львів), 2) Сокіл-Батько (Львів), 3. Сокіл Завадів, а не Хирів, як подано помилково учора, 4. Сокіл Мразниця, 5) Сокіл Хирів, 6) Сокіл Стрий І.

II. група: 1) Сокіл Конюхів. 2) Ольдбої С.-Б. (Льв.). 3) Сокіл Олексичі. Дальші без місць: Стрий II., Дашава, Перве.

Подаємо склад перших двох дружин в обох групах:

Сокіл IV: Шевчук О., Цибик Б., Мельник А., Чорний П., Маланчук Р., Цибик О., рез. Лисий Р.

С.-Б.: Копач Р. II, Козачок О., Вареница І., Тихоліз, Лозинський О., Вальчик О., рез. Ґавур Р.

Сокіл Конюхів: Чабанович О., Чубко І., Чубко Ів., Лиса В., Брик Н., Лесейко Л., рез. Брик О.

Ольдбої Сокола-Батька (Львів): д-р Феліз І., д-р Левчук І., д-р Тисовський О., Вербицький М., Тріль М., проф. Білостоцький Т.

Загалом розіграно 31 стріч в часі 5 і пів години. Остання стріча йшла вже при місяці (що правда, блідім). Характеристика тих змагань виглядає так: Клясу для себе творять дружини Сокола IV. зі Львова і Сокола-Батька. Стріча між цими дружинами дала публиці сильну емоцію. Були моменти, в яких всім „дух запирало". Про завзятість цієї гри свідчить хочби те, що коли стрічі інших дружин тревали пересічно 20—30 хвилин, то ця стріча тревала дві години! Виграла дружина Сокола IV., більш зіграна зі собою і пізнати, що в тренінгу. Поодинокі грайки такі: першу грайку виграє С.-Б. у відношенні 15:11, другу програє 7:15, третю програє 14:16.

На окрему згадку заслужила також дружина ольдбоїв, участь котрих була свого роду сенсацією. Виступ цієї дружини — це перша розколина в пересудах старшого громадянства, яке думає, що руханкою і спортом можуть займатися тільки молоді. Ольдбої — це зіграна й амбітна дружина, яка в другій групі дійшла до фіналу і — як видно з вислідів — мала дані здобути перше місце. У фіналі програла з Конюховом у відношенні: 7:15, 15:9, 11:15.

Ще кілька слів про гру всіх дружин. Всі дружини, не виключаючи й тих перших, тратили непотрібно пункти за переступлення середущої лінії, за доторкнення сітки і за вихилення руки чи тіла поза сітку. На це треба у своїх тренінгах звернути увагу. Тому слід вправляти на „визначеному" грищі і зі суддею. У більшости дружин брак уміння „гасити" мяч. Без цього гра стає нудна і не має високої вартости.

Вже найвищий час, щоби сок. гнізда подбали за зверхній вигляд своїх дружин. Лише львівські дружини були приписово убрані.

Грамоти і відзнаки дістануть дружини почтою.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

„Фармацевти".

(Згадки.)

Нераз згадую старі передвоєнні часи з їх полинялими традиціями, з їх чудацькими віруваннями і забобонами, з їх смішними пересудами, коли то справу ставили так, що аби чимось бути, треба було щось вміти, а щоби щось уміти, треба було не лиш учитися, але й виказатися формально і документально здобутими кваліфікаціями.

От, такі то були пересуди... Час, життя і дійсність повалили їх, як валили колись камяні ідоли... Тепер інакше.

А як колись делікатно підходили до таких справ!

Пригадую, що коли зайшла розмова за великого польського політика Дав. Абрагамовича, не забували пригадувати, що ексцеленція не мав ніяких студій поза домашньою освітою. Живо стоїть у моїй памяті, якто ми у Краєвому Виділі передавали собі на вухо, що наш маршалок Адам Ґлуховський має великі маєтки на Поділлі але... не має матури.

У нас теж була катеґорія людей, що їм товариші допікали до живого тією матурою. Були це питомці, яких виннятково приймали епископи до Духовної семинарії, хоч не мали конечного для впису на університет „іспиту зрілости".

Таких прозивали товариші глумливо „фармацевтами". (На фармацевтику приймали тоді після скінченої 6 кляси ґімн.).

Було це в часах, коли я ще ходив до середньої школи, коли на семинарицькій сцені Модест Менцінський грав Петра а Наталкою-Полтавкою був сьогоднішний „червоний пралат"... (Такої високопоставленої „Наталки" я вже в житті не бачив...).

Давні, блаженні часи...

Тямлю, як приспівували тоді „фармацевтам" на арію „Ревухи":

Ой, поїхав фармацевта
До панни в конкури,
Тай забув їй доповісти,
Що він без матури...

Або на іншу мельодію:

Фармацевта кашу їла
І так собі жибоніла
Тай співала: „туду руду,
Без матури ксьондзом буду"...

Старі часи, старі забобони...

Чим нині є не то матура, але й університет з докторатами? Все це не має значіння! Ґрунт — плечі.

Ст. Шманковецький.

СПОРТОВЕ ЖИТТЯ У СТАНИСЛАВОВІ.

День українського спортовця у Станиславові почався вже в суботу 19. 5. змаганнями ситківковими, у відбиванці й кошівці.

Ситківка: відбулися чотири гри в поодинці й одна в подвійній. З цікавіших вислідів слід занотувати програну Попеля з Бачинським 6:3, 3:6, 5:7 і виграну Снігуровичівної II. з Гавриловом 6:4, 3:6, 6:3.

Відбиванка: УСК — Сокіл І. 30:9; Сокіл III — Сокіл І 30:14; УСК — Сокіл III 43:40.

Кошівка: УСК — Сокіл І. 26:12.

Дуже немило вражало те, що змагуни в спортових строях курили між публикою, якої було около 40 осіб. Цікаво теж булоб почути погляди й думки Орг. Ком. У. С. С-у у Стан. на те, як напр. у барвах Сокола І. міг грати член „Стшельца Раз Два Три", а чому від деяких членів спр. Сокола III. вимагали виступлення з українського клюбу Пролом?!

Дальша програма йшла в неділю: рано змагання наколесників і легко-атлетичні, пополудні фінал у ситківці й одна гра у відбиванці, а вечором змагання в коп. мячі.

Раніші змагання почалися з півгодинним опізненням, чого на будуче треба вистерігатись. Тут слід зазначити, що організація раніших змагань була дуже невміла. Поминаючи те, що організатори не постаралися про такі конечні прилади, як хоруговки до значення метів, про тасьму, про судейський столик, про доброго стартера і т. д. — то тих кілька конкуренцій, які повинні були занята найбільше годину часу, тягнулися розділо 2 і пів години! На змаганнях легко-атлетичних слід подавати публиці також часи. Та як на перший раз можна те все вибачити. На другий раз треба зрезигнувати з незрозумілих „засад" і припоручити зорганізування таких змагань людям, які на цьому хоч трохи визнаються.

Висліди були такі:

Біг австралійський наколесників на 25 окружень (10 км.) виграв дуже легко й певно Зубаль (УСК) у досить слабому часі (перший раз їхав на біжні) 20 мін. 19 сек. 2) Гнатушка (УСК). 3) Машталяр (УСК).

Легко атлетичні змагання. Висліди були тут слабі і в деяких конкуренціях, навіть на українські відносини безнадійні, тому, що багато змагунів взагалі перед змаганнями не тренувало і тому, що українські спортовці дуже легковажно ставляться до спорту.

Біг 3 × 1000 виграв УСК у складі: Сойка І., Савчак, Сойка II в часі 9.13,7.

Диск: Сагайдак (Сокіл І) 25 м. 2) Гриневич (УСК). 3) Лехіцький (Сокіл І).

Скок вдаль: 1) Гриневич 4.96. 2) Прідун (Сокіл III). 3) Бомба (УСК). Поза конкурсом Прідун скочив 5.15 Висліди в тій конкуренції такі слабі тому, що ніоден зі змагунів не опанував ані розбігу, ані такого важного в скоку вдаль відбиття.

Ратище: 1) Роздільський (УСК) 38 м. 2) Савчак (УСК). 3) Пуйда (Сокіл Ямниця).

400 м.: 1) Сойка II (УСК) 57.8 безконкуренційний на тому дистансі. 2) Валько І. (Сокіл Ямниця) 1.1. 3) Сойка І. (УСК) 1.1,9.

Куля: 1) Сойка II. 8.92. 2) Пуйда. 3) Калин (УСК Рогатин).

Скок вгору: 1) Вишницький 1.43 м. 2) Мірко. 3) Гриневич (всі з УСК-у).

1500 м.: Савчак (УСК) 4.46 виграв певно й без найменшого змучення. 2) Валько І. 4.53.2. 3) Валько II. 4.56.2 (оба з Сокола Ямниця).

Публики на раніших змаганнях около 500 осіб.

Фінал у ситківці: Мурин — Бачинський 6:1, 6:3; Мікльош — Снігуровичівна 9:7, 6:2.

Відбиванка: УСК — Чайка Товмач 31:23.

Змагання в коп. мячі: Тім групи А — Тім групи Б 9:2 (6:1). Вислід за високий, тімові Б належалися ще 3—4 брамки. Судіював дуже добре м-р Сатиняк. Публики около 300 осіб.

Змагання Пролому.

СТАНИСЛАВІВ. **Пролом — Бистриця 0:4 (0:2).** Мист. Б-кл. Друге мист. змагання програв Пролом у Надвірній несподівано й незаслужено. До програної причинилась анемія трійки нападу, яка з двох-трьох (до cімох) кроків стріляє воротареві в руки або в авт.

Пролом II. — Ревера III. 3:0 (в. о.). Ревера не повідомила Пролому.

Б. Л.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВЦЯ У ПЕРЕМИШЛІ.

Дня 20. травня ц. р. відбувся День Українського Спортовця у Перемишлі. Передполуднем був лисковий турнір у коп. мячі і відбиванка жінок, пополудні вільноручні вправи „Лугів", легкоатлетичні змагання і фінал у відбиванці й коп. мячі. В святі взяли участь клюби: Плай, Сокіл, Спартак і Беркут з Перемишля, Степ Бушковичі, Кармелюк Коровники, УСК Добромиль і Т-во „Луг" з 9 місцевостей.

Перед змаганнями відбулась дефіляда „Лугів" і всіх спортовців перед головами товариств. Учасників і гостей привітав від У. С. Союзу д-р М. Хробак. По дефіляді були вільноручні вправи, до котрих стануло 300 луговиків і луговичок. Масові вправи при звуках оркестри

стри випали надзвичайно гарно. Дальше з'їбулись легкоатлетичні змагання, у котрих взяло участь 15 змагунок і 24 змагунів.

Конкуренції жінок:

I. **Біг 60 м.:** 1) Гусарівна (Беркут) 9.2. 2) Гусар Аля (УСК. Добром.). 3) Шостаківська (Б).

II. **4 × 60 м.:** 1) Беркут (Оля, Шостаківська, Сенечко, Гусар) 39.8. 2) УСК Доброми́ль 40.5.

III. **Скок удовжінь:** 1) Гусарівна (Б) 3.80 м. 2) Мудра (УСК) 3.63. 3) Шостаківська (Б) 3.48.

Конкуренції мужчин:

I. **100 м.:** 1) Чашник (Сок.) 12.3 с. 2) Годинський (С.) 12.6. 3) Евгенів (Б) 12.8.

II. **800 м.:** 1) Солган (Кармелюк) 2.23.8. 2) Ярославський (Б). 3) Евгенів (Б). 4) Гірний (Б). Стартувало 10.

III. **Гінці 4 × 100:** 1) Беркут (Евгенів, Медицький, Мартинович, Зелез) в часі 52.2. 2) Сокіл — 53. 3) Пласт — зискваліфіковані.

IV. **Скок увисочінь:** 1) Медицький (Б) 1.54. 2) Годинський (Сок.) 1.50. 3) Ростиславич (С) 1.44.

V. **Мет ратищем:** 1) Матвій Пикуличі 39.70. 2) Ростиславич (С) 38.75. 3) Евгенів (Б) 37.80.

Пунктація дружинова: Беркут 36 п., Сокіл 16 п. УСК 10 п., Кармелюк 3 п., Пикуличі 3 п.

В змаганнях у **жіночій відбиванці** взяло участь 4 дружини. Передполуднем змагались: Луг — Сокіл 2:0 (15:2, 15:9). УСК — Кармелюк 2:0 (15:7, 15:12). У фіналі: Луг Пер. виграв з УСК-ом 2:1 (13:15, 15:3, 15:3).

У дискавковому турнірі в коп. мячі змагались: Беркут — Степ (Бушковичі) 3:0 (в. о.). Спартак — Сокіл 1:0 (1:0). Степ — Сокіл 3:0. Фінал: Беркут — Спартак 2:1. В часі турніру відбувався практичний іспит кандидатів на суддів.

Видців понад 1.000, так, що моральний успіх вдоволяючий. Г. С.

МИСТЕЦТВА ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Погонь 1 Б — Світезь 3:0 (2:0).
ЛЬВІВ. Погонь 1 Б — Світезь 1:0 (1:0).

ПРОГРАНА ПОЛЬЩІ В ДАНІЇ.

КОПЕНГАГА. Данія — Польща 4:2 (2:0). Видців 20.000.

ВАРШАВА. Будапешт — Варшава 7:1. Міжмістові змагання Варшава — Будапешт вирішили мадяри легко у свою користь.

КРАКІВ. Краків — Шлеськ 2:0.
ЛОДЗЬ. ЛКС — Мінерва (Берлін) 2:0.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 23. V. год. 7·30 веч. „Весела львівська хвиля" Вистава льосована.

Четвер, 24. V. Вистава не відбудеться з причини генеральної проби „Доживіття".

Пятниця, 25. V. год. 7·30 веч. „Доживіття". Гостинний виступ Л. Сольського. Премієра. Абон. 21.

Театр Ріжнородностей.

Середа, 23. V. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях" Абон. 20.

Четвер, 24. V. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях". Абон. 20.

Пятниця, 25. V. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях" Абон. 20.

Жидівський Варшавський Артистично-Літературний Театр у салі „Колісею":
Середа, 23. травня, в год. 8·45 веч.
Четвер, 24. травня в год. 8·45 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Під жаром Туркестану", „Фордансерка".

АТЛЯНТИК: „Заглада" (Гарі Піль).

ВАНДА: „12 крісел" (Вл. Буріан, Дима).

КАСІНО: „Таємний детектив", „Вороги подружжя" (Льорель і Гарді).

КОЛІСЕЙ: „Полумя", ревія „Під тазом".

КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих ліжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.

МАРУСЕНЬКА: „Пімста д-ра Фу-Манчу" та ревія.

МІРАЖ: „Програма 6 зірок", „Фліп і Флеп як карієровичі".

МУЗА: „Ніч у Каїрі" (Рам. Новаро).

ПАЛЯС: „Цісарські лови" („Унзер кайзер").

ПАН: „Чанду".

ПАСАЖ: „Два обличча" (Кен Мейнард), „Дочка полку" (Анні Ондра).

СВІТ: „Чому я згрішила", „Чарлі ратує Европу".

СОНЦЕ: „Нічні суди" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Злодій кохання" та ревія.

ХИМЕРА: „Новий под".

УТІХА: „В кожній пристані дівчина" та ревія.

Закордонне радіо.

Середа, 23. травня 1934.

Віденъ (506,8) 12·00 Концерт, 17·20 Твори тирольських композиторів, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Прага** (470,2) 19·25 Концерт, **Копенгаген** (255,1) 21·30 Нільсонові пісні, **Париж** (312,8) 12·45 Танкова музика, вок. тріо, 20·10 „Гарна Олена" оп. Офенбаха, **Білгород** (439,8) 16·30 Шубертові пісні, 19·00 Концерт, **Любляна** (569,3) 20·00 Опера, **Берлін** (356,7) 19·20 Нар. пісні, **Мінхен** (405,4) 20·30 „Чар голосу" вок. авдиція, **Москва** (ВЗСПС 748 м) 16·30 „Тарас Шевченко" авд. Гагріцького, радіофонізація Задеського, (Сталін 360,6) 17·20 „Гугеноти" оп. Маєрбера, **Букарешт** (365) 20·45 Спів, **Будапешт** (549,5) 18·50 Спів, 21·50 Цит. орхестра, **Міляно** (368,5) 11·30 Легка музика. **Рим** (420,8) 13·00, 20·45 Концерт.

Четвер, 24. травня 1934.

Віденъ (506,8) 16·10 Солісти, 17·30 Відчит про Болгарію з муз. ілюстрацією, **Братислава** (298,8) 17·45 Гіндемітова соната на альтівку та фортепян, **Прага** (470,2) 19·30 „Чортівський мур" оп. Сметани, **Білгород** (439,8) 13·00 Популярні мельодії, 20·00 Хор, **Берлін** (356,7) 21·20 Камер. музика, **Кельн** (455,9) 17·15 Солісти, **Лийпціг** (382,2) 17·15 Пісні в супр. форт, 21·00 Сучасна музика, **Осльо** (1181) 20·00 „Гофманові казки" оп. Офенбаха. **Будапешт** (549,5) 12·05, 23·00 Цит. музика, 17·30 Спів, 19·30 „Севільський цирульник", оп. Росінія, „Петрусь" балет Стравінського, **Міляно** (368,6) 11·30 Легка музика, 20·45 Нац. гимни, оперетка О. Штраванса, **Рим** (420,8) 21·00 „Дон Жуан" оп. Моцарта.

Львівське радіо.

Середа, 23. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 12·33 Популярна музика з гр. плит, 15·05 Збіжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Фортепяновий рецітал, 15·50 Для дітей „Свято дитини", 16·20 Листи та програми. 16·35 „Екзотичний світ у музиці европейця" (турецький та перський марш, арабський танок — „Турандо" з гр. плит), 17·30 Істор. відчит „Сусп. політичні переміни на переломі 19. і 20 ст.", 17·50 Відчит „Живий Данте", 18·10 Камеральний концерт, 19·03 Всячина, гр. плити, 19·25 „Два рел. поети" (фейл.), 19·40, 19·43 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Трансм. з Варшави „Манон" оп. Маснета; в перерві: Муз. прелекція про „Манон"; „Зорі польської співи", 23·15 Легка музика з гр. плит.

Четвер, 24. травня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Оперетові мельодії з гр. плит, 12·35 Муз. поранок, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Фільма та ревія, 16·35 Форт. рецітал, 17·10 Спів. 17·30 Істор. відчит. „Сусп. політичні переміни на переломі 19—20 ст.", 17·50 Господарський відчит, 18·10 Авд. „Іспит зрілости", 18·55 „Від Рараничі до Канева", 19·05 Сільва рерум, 19·10 Всячина, 19·25 Відчит. 19·40, 19·43 Спортові вістки, 20·00 Вибрані думки. 20·02 Концерт (музика, спів: Евг. Май, баритон), 21·02 Почт.-техн. скринька, 21·17 Легка музика, пісоньки, 22·00 Бранденбурські концерти (И. С. Бах — гр. плити з поясненнями), 22·30, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·26 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·95, Париж 34·95, Берлін 208·80, Цюріх 172·25, Амстердам 359·00, Прага 22·05, Міляно 45·04, Нюйорк кабель 5·28, Нюйорк чеки 5·27 і пів.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 22. травня н. р. в наслідок слабої тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л. молока	—·18 зол.
1 л. сметани	—·70 „
1 к. яєць	2·20 „

Тенденція на масло слаба, на молоко, сметану і яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє що 22. V. н. р. платив своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвір'я птахоняєарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·80 зол.
Кури „	I кляса	0·90 „
„ „	II „	0·55 „

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Вписи до всенародньої дівочої 7-клясової школи ім. Шевченка у Львові (Мохнацького 12) починаються 22. травня н. р. і будуть відбуватися щодня рано від 12—2-ої, пополудні від 5—7-ої години. Вступні іспити до всіх кляс триватимуть від 11—16. червня включно. Зголошуватися в ранніх годинах в канцелярії школи. 1600 2—2

Ювилейний Комітет повідомляє, що дня 3. червня 1934. год. 2h. в Золочеві, відбудеться **Святочна Ювилейна Академія для вшанування 30-ліття композиторської діяльности проф. Василя Безкоровайного.** — Привіти слати: М. Цішецький — Золочів, Легіонів ч. 27. 1610 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.